

[Gert Petersen]

logik, end vi har været vidne til i årene siden 1975. Det overordnede synspunkt i planen var og er, at kampen mod arbejdsløsheden må have ubetinget førsteprioritet. Den økonomiske filosofi bag forslaget var bl. a., at samfundet kan tillade sig at bruge store midler på igangsættelse af arbejde, fordi det samtidig betyder besparelser på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, en post, der nu belaster statsfinanserne med op mod 18 mia kr. på årsbasis, plus øgede offentlige indtægter.

Vi ved, at en sådan politik for en tid vil indebære en forbigående øget belastning af betalingsbalancen, men i et samfund med udsigt til, hvis man bare lader stå til, 400.000-500.000 arbejdsløse inden for relativt kort tid, må den pris betales. Det kan man yderligere tillade sig, hvis man, som vi foreslog, satser stærkt på beskæftigelseeffekten i sektorer, som, når de bliver udbygget, på længere sigt netop fører til valutabesparelser – det vil sige større uafhængighed af udlandet. Det er sektorer som energibesparelser, vedvarende energi, kollektiv trafik, miljø og genbrug.

Hertil kommer naturligvis boligbyggeriet, som må have en central placering i enhver beskæftigelsesplan. Ad denne vej kunne SF anvise ca. 45.000 nye job i det første år og 60.000 i det andet, helt overvejende i industri- og byggesektoren, altså i det, der kaldes den private sektor. Derudover påpegede vi behovet for en udbygning af den offentlige service, daginstitutioner, plejehjem osv., med en beskæftigelseseffekt på ca. 20.000 nye arbejdspladser.

Den anden del af vores plan drejede sig om en anden fordeling af den eksisterende mængde arbejde, især baseret på forbud mod overarbejde, udvidelse af barselorlov, indførelse af betalt uddannelse i arbejdstiden og en drastisk udbygning af EFG-uddannelserne, inklusive genindførelse af løn i basisåret, og uddannelserne i social- og sundhedssektoren. Det ville alt i alt betyde, at der kunne skabes det første år, hvor en sådan plan fungerede, 125.000 nye job og det andet år 160.000 nye job.

Det indgik i vort forslag, at denne beskæftigelsespolitik skulle styres gennem en målrettet rente- og kreditpolitik, en målrettet afgifts- og tilskuds politik, variable afskrivningsregler, direkte påbud samt etablering af

offentlig produktion af nødvendige, holdbare og ressourceøkonomiske produkter, og at den skulle ledsages af en skattereform, en reform for finansiering af byggeri og en finansieringsreform for landbruget.

Den plan, beklager jeg at måtte sige, fejede socialdemokratiet af bordet som urealistisk og utopisk, og jeg synes egentlig, man var ganske skarp i sin argumentation. Den mindede mig næsten – næsten, siger jeg – om den konservative Giscard d'Estaings argumenter over for Mitterrand under den franske valgkamp. Det kan godt give stof til eftertanke, og det er i hvert fald åbenbart for mig, at behovet for en helt ny krisepolitik endnu ikke rigtig er gået op for det danske socialdemokrati.

Når jeg også sagde, at jeg tror, forståelsen er ved at brede sig, hænger det sammen med socialdemokratiets egen handlingsplan. Den afspejler også det synspunkt, at nu må kampen mod arbejdsløsheden prioriteres højest i den økonomiske politik. Svagheden, det, vi kritiserer den for, er, at den ikke prioriterer kampen mod arbejdsløsheden højt nok, at planen ikke er dristig nok, at der i for høj grad spares på de nødvendige midler.

Men: hvis vi ser på principperne, må jeg sige, at så er der på en række områder sammenfald mellem de principper, der er lagt til grund for SFs plan, og principperne i den socialdemokratiske plan. Det gælder ideen om ekstra investeringer i energibesparelser, vedvarende energi, kollektiv trafik og genbrugs- og miljøvirksomhed. Det gælder principperne om finansieringsreformen for boligbyggeriet, om udvidelse af boligbyggeriet, og det gælder en række af de landbrugspolitiske ideer. Det gælder grundtanken i den store finansieringsreform, skattereformen og kulbrintebeskatningen, og det gælder ideerne om tvungen afspadsring af overarbejde og betalt uddannelse i arbejdstiden. Endelig gælder det ideen om en omlægning af uddannelseslånene til statslån og om gældssaning.

Naturligvis bør man ikke overse forskellene. Vi mener, at investeringerne i de valutabesparende sektorer er for svage, udvidelsen af boligbyggeriet for ringe. Vi har principielt andre grundlæggende ideer om en finansierings- og skattereform, bl. a. mener vi, at man gradvis simpelt hen bør afskaffe rentefradraget. Og skal der være tale om erhvervs-